

Warszawa, dnia 30 sierpnia 2016 r.

Poz. 1364

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 22 sierpnia 2016 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej
„Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń
i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539 oraz z 2015 r. poz. 266 i 470) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 7 stycznia 2016 r. w sprawie wprowadzenia w 2016 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 70) załącznik do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rolnictwo, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

Załącznik do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
z dnia 22 sierpnia 2016 r. (poz. 1364)

**PROGRAM MAJĄCY NA CELU WCZESNE WYKRYCIE ZAKAŻEŃ WIRUSEM
WYWOŁUJĄCYM AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ I POSZERZENIE WIEDZY NA TEMAT TEJ CHOROBY
ORAZ JEJ ZWALCZANIE**

**1. Identyfikacja programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem
wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby
oraz jej zwalczanie**

Państwo członkowskie: Rzeczpospolita Polska

Choroba: afrykański pomór świń (African swine fever – ASF)

Okres realizacji: 1 stycznia – 31 grudnia 2016 r.

2. Dane historyczne dotyczące rozwoju epidemiologicznego afrykańskiego pomoru świń

W 2007 r. wirus afrykańskiego pomoru świń (ASF) rozprzestrzenił się z pierwotnego ogniska w Gruzji na terytorium Europy Wschodniej. Wirus prawdopodobnie został przeniesiony przez odpady kuchenne użyte do karmienia świń, pochodzące ze statku płynącego z Afryki, który zawiązał do portu w Poti (Gruzja). Po wprowadzeniu wirusa ASF na kontynent europejski, choroba ta bardzo szybko rozprzestrzeniła się na terytorium Armenii, Azerbejdżanu oraz Federacji Rosyjskiej. W sierpniu 2012 r. ognisko tej choroby zostało stwierdzone w południowo-wschodniej części Ukrainy. W czerwcu 2013 r., białoruskie władze weterynaryjne potwierdziły wykrycie ASF we wsi Czapuń w obwodzie grodzieńskim, 170 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską oraz w Witebsku w północno-wschodniej części Białorusi, 450 km od granicy z Rzeczpospolitą Polską. W styczniu 2014 r. na terytorium Litwy stwierdzono 2 przypadki wirusa ASF u dzików, natomiast w dniu 17 lutego 2014 r. potwierdzono pierwszy przypadek wirusa ASF u dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Łącznie od dnia 17 lutego 2014 r. do dnia 15 lipca 2016 r. stwierdzono 98 przypadków ASF u dzików oraz 4 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze trzech powiatów – sokólskiego, białostockiego i hajnowskiego w województwie podlaskim. W latach 2014–2015 stwierdzono

ogniska oraz przypadki ASF u dzików na terytorium Litwy, Łotwy i Estonii, odnotowano również wzrost liczby przypadków ASF u dzików i liczby ognisk ASF u świń na Ukrainie. Istnieje duże prawdopodobieństwo dalszego szerzenia się wirusa ASF, w szczególności wśród zwierząt wolno żyjących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz w państwach nadbałtyckich, z uwagi na duże kompleksy leśne na granicy między państwami nadbałtyckimi a Białorusią, oraz znaczący ruch osobowy i tranzytowy między tymi państwami, zwiększający ryzyko nielegalnego przewiezienia produktów żywnościowych skażonych wirusem lub przeniesienia wirusa przez środki transportu lub podróźnych.

Od 2011 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF. Badania te były prowadzone w pasie przygranicznym o szerokości 40 km (wzdłuż granicy północnej z Obwodem Kaliningradzkim i wschodniej z Litwą, Białorusią i Ukrainą) obejmującym części województw: warmińsko-mazurskiego, podlaskiego, lubelskiego, mazowieckiego i podkarpackiego. Próbkę były pobierane od padłych świń (na podstawie analizy ryzyka) oraz padłych i odstrzelonych dzików. Od lipca 2013 r. na obszarze położonym w strefie I, a od października 2013 r. na obszarze położonym w strefie II i III badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF były prowadzone zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 r. w sprawie wprowadzenia programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń oraz poszerzenie wiedzy na temat ryzyka wystąpienia tej choroby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 115).

W 2014 r. były kontynuowane badania w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z programem wprowadzonym w życie rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia w 2014 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 996).

Liczba wykonanych badań laboratoryjnych oraz otrzymanych dodatnich wyników tych badań, w ramach realizacji programu w latach 2013 i 2014, została opisana w ust. 6.2.

W 2015 r. program był realizowany na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem

wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie” (Dz. U. poz. 316, z późn. zm.).

3. Opis programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie

Program mający na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie, zwany dalej „programem”, przewiduje środki, których celem jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed ASF.

W związku z niekorzystnym rozwojem sytuacji związanej z ASF w państwach graniczących od wschodu z Unią Europejską program przewiduje monitorowanie ASF zarówno u dzików, jak i u świń w celu skutecznego przeciwdziałania rozprzestrzenieniu się ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz określa środki zwalczania ASF.

Program będzie realizowany w 2016 r. i stanowi kontynuację programu realizowanego na podstawie rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 lutego 2015 r. w sprawie wprowadzenia w 2015 r. na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej „Programu mającego na celu wczesne wykrycie zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie”.

Zgodnie z art. 41 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 r. poz. 1539, z późn. zm.), ASF należy do chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Zgodnie z art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej program jest wprowadzany w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw rolnictwa, po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską.

Szacowane ogólne koszty realizacji programu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2016 r. wyniosą 16 803 214,98 zł (4 000 182,41 euro). Z ogólnej sumy szacowanych

kosztów programu, Rzeczypospolita Polska będzie występowała do Komisji Europejskiej z wnioskiem o współfinansowanie ze środków Unii Europejskiej programu w odniesieniu do kosztów kwalifikowalnych w wysokości 10 912 750,34 zł (2 597 660,13 euro). Wszystkie szacunkowe koszty programu zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Szacunkowe koszty realizacji programu w 2016 r., wyrażone w złotych zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w wytycznych Ministra Finansów z dnia 17 maja 2016 r. dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowania programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz na dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego ustawy budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r. (Dz. U. poz. 278).

3.1. Cel programu

Celem programu jest wzmocnienie ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i terytorium Unii Europejskiej przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Program obejmuje działania nakierowane na zwalczanie oraz zapobieganie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, w tym:

- 1) badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

- 2) zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików;
- 3) sfinansowanie budowy 3 odłowni żywołownych do odłowu dzików; odłowione dziki podlegają uśmierceniu;
- 4) finansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików; odłowione dziki podlegają uśmierceniu
- 5) finansowanie odstrzału sanitarnego na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików (Dz. U. poz. 229);
- 6) finansowanie, na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików, polowań na dorosłe samice dzika o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg i odstrzału selektywnego dorosłych samic dzika o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg;
- 7) ubój lub zabicie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, określonym w ust. 3.2.1, w przypadku wystąpienia ASF u dzików (na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt);
- 8) działania powiatowego lekarza weterynarii po otrzymaniu zawiadomienia o podejrzeniu wystąpienia ASF, przeprowadzane zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (nadzór bierny);
- 9) pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF lub przeprowadzanie kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z bioasekuracją, przez powiatowego lekarza weterynarii (nadzór czynny nad gospodarstwami) na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami lub obszarze ochronnym, określonych w ust. 3.2.1;
- 10) unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami,

zgodnie z ust. 3.2.2, rozdział „Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia”, oraz na obszarze ochronnym;

- 11) finansowanie poszukiwania i bezpiecznego usuwania zwłok dzików padłych na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików;
- 12) zakup środków dezynfekcyjnych dla myśliwych i pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (Lasy Państwowe), do przeprowadzania dezynfekcji miejsca, w którym został znaleziony odstrzelony podczas polowania dzik oraz w ramach odstrzału sanitarnego dzików, lub miejsca, w którym dokonano patroszenia dzika;
- 13) wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą;
- 14) prowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną:
  - a) kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, a także rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa, obejmującej rozpowszechnienie informacji o:
    - zagrożeniu ASF tak, aby te podmioty niezwłocznie zawiadamiały o podejrzeniu wystąpienia ASF zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i sposobie zawiadamiania właściwych organów o podejrzeniu wystąpienia ASF
    - pierwszych objawach zakażenia wirusem ASF,
    - ryzyku, jakie niesie wprowadzanie produktów wieprzowych do gospodarstwa, w którym są utrzymywane świnie, w tym w szczególności wprowadzanie produktów pochodzenia wieprzowego spoza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

- metodach bezpiecznego unieszkodliwiania padłych dzików lub dopuszczalnych sposobach zagospodarowania odstrzelonych dzików,
  - obowiązku zawiadamiania organów Inspekcji Weterynaryjnej o każdym przypadku znalezienia padłego dzika,
  - wymaganiach dotyczących bioasekuracji,
- b) szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz rolników i myśliwych, mających za zadanie przekazanie wiedzy na temat ASF.

3.2. Realizacja programu

3.2.1. Podział terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszary według kryterium zagrożenia wystąpieniem wirusa ASF

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione odpowiednio w części II ust. 4 i części III ust. 4 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.), zwanej dalej „decyzją 2014/709/UE”.

Obszar ochronny

Obszar ochronny obejmuje powiaty lub części powiatów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wymienione w części I ust. 4 załącznika do decyzji 2014/709/UE, zwany dalej „obszarem ochronnym”.

Liczbę stad oraz pogłowie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Liczba stad oraz pogłowie świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz

podział na obszary według stanu na dzień 31 marca 2016 r. (dane Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa z dnia 12 lutego 2016 r.)

Obszar	Województwo	Powiat	Gmina	Liczba świń	Liczba stad
Obszar zagrożenia	podlaskie	hajnowski	Białowieża	0	0
	podlaskie	hajnowski	Czyże	227	31
	podlaskie	hajnowski	Hajnówka	3207	38
	podlaskie	hajnowski	Narew	1497	21
	podlaskie	hajnowski	Narewka	26	11
Obszar objęty ograniczeniami	podlaskie	augustowski	Lipsk	949	135
	podlaskie	białostocki	Czarna Białostocka	318	17
	podlaskie	białostocki	Gródek	25	6
	podlaskie	białostocki	Michałow	34	7
	podlaskie	białostocki	Supraśl	0	0
	podlaskie	białostocki	Wasilków	23	9
	podlaskie	białostocki	Zabłudów	3017	29
	podlaskie	sokólski	Dąbrowa Białostocka	3899	209
	podlaskie	sokólski	Janów	2243	33
	podlaskie	sokólski	Krynki	13	2
	podlaskie	sokólski	Kuźnica	65	17
	podlaskie	sokólski	Nowy Dwór	1135	120
	podlaskie	sokólski	Sidra	711	50
	podlaskie	sokólski	Sokółka	284	50
	podlaskie	sokólski	Szudziałowo	153	27
	podlaskie	hajnowski	Dubicze Cerkiewne	2509	22
	podlaskie	hajnowski	Czeremcha (zachodnia część gminy ograniczona drogą nr 66)	19*	7*
	podlaskie	hajnowski	Kleszczele (zachodnia część	86*	25*

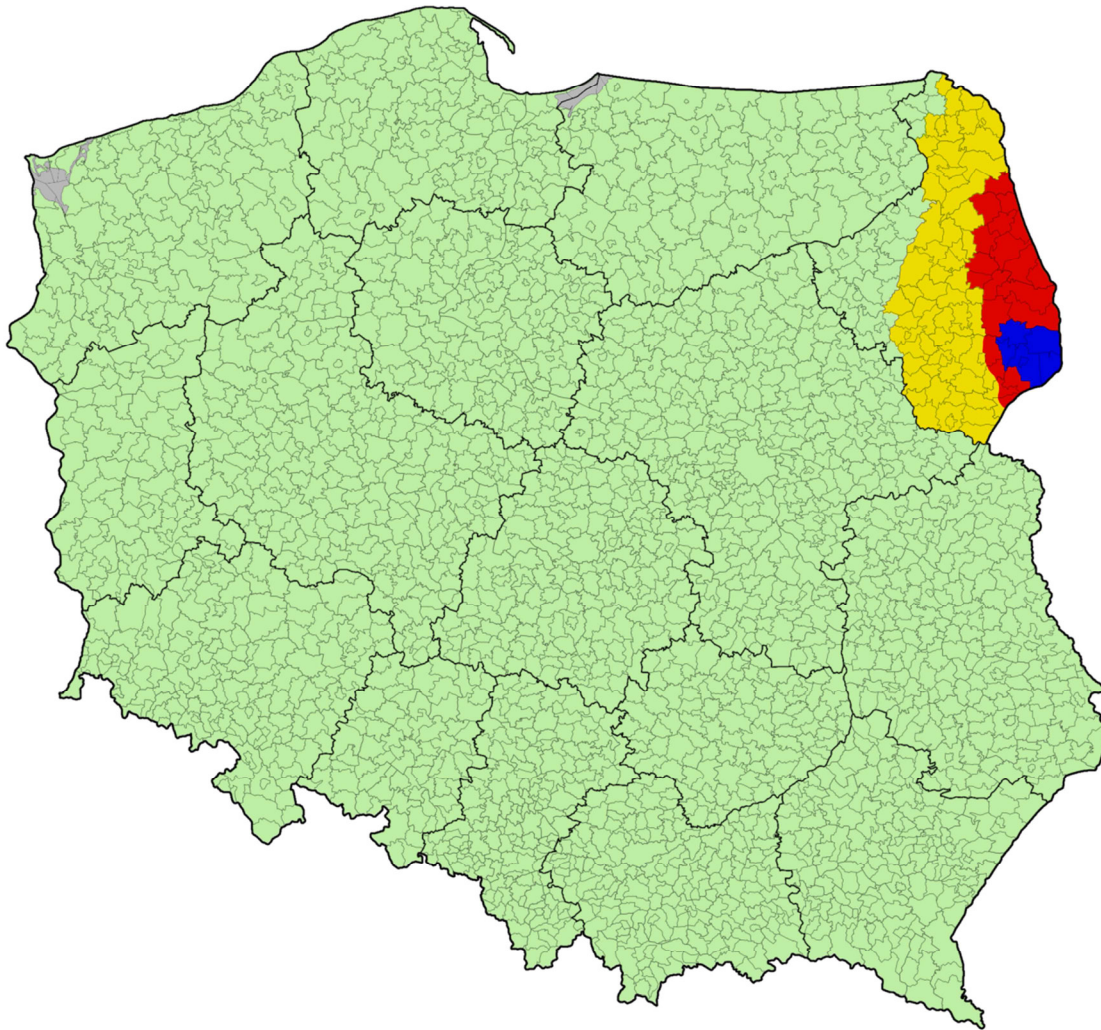
Obszar ochronny			gminy ograniczona drogą nr 66)		
	podlaskie	bielski	Bielsk Podlaski (wschodnia część gminy ograniczona drogą nr 19 i – na jej przedłużeniu – wschodnią granicą miasta Bielsk Podlaski oraz drogą nr 66)	9123*	64*
	podlaskie	bielski	Orla (wschodnia część gminy ograniczona drogą nr 66)	17186*	17*
	podlaskie	augustowski	Augustów, miasto Augustów	4230	55
	podlaskie	augustowski	Bargłów Kościelny	183	34
	podlaskie	augustowski	Nowinka	124	18
	podlaskie	augustowski	Płaska	46	13
	podlaskie	augustowski	Sztabin	238	49
	podlaskie	białostocki	Choroszcz	4250	75
	podlaskie	białostocki	Dobrzyniewo Duże	118	14
	podlaskie	białostocki	Juchnowiec Kościelny	3320	40
	podlaskie	białostocki	Łapy	9054	58
	podlaskie	białostocki	Poświętne	50019	92
	podlaskie	białostocki	Suraż	332	29
	podlaskie	białostocki	Turośl Kościelna	1058	40
	podlaskie	białostocki	Tykocin	3200	36
	podlaskie	białostocki	Zawady	75	2
	podlaskie	Białystok	miasto Białystok	17	2
	podlaskie	bielski	Bielsk Podlaski (zachodnia część gminy ograniczona drogą nr 19 i – na	9123*	64*

		jej przedłużeniu – wschodnią granicą miasta Bielsk Podlaski oraz drogą nr 66)		
podlaskie	bielski	Boćki	1225	24
podlaskie	bielski	Brańsk	4996	56
podlaskie	bielski	Orla (wschodnia część gminy ograniczona drogą nr 66)	17186*	17*
podlaskie	bielski	Rudka	38	6
podlaskie	bielski	Wyszki	3180	55
podlaskie	hajnowski	Czeremcha (wschodnia część gminy ograniczona drogą nr 66)	19*	7*
podlaskie	hajnowski	Kleszczele (wschodnia część gminy ograniczona drogą nr 66)	86*	25*
podlaskie	moniecki	Goniądz	8807	56
podlaskie	moniecki	Jasionówka	4555	48
podlaskie	moniecki	Jaświły	3292	94
podlaskie	moniecki	Knyszyn	5914	25
podlaskie	moniecki	Krypno	389	11
podlaskie	moniecki	Mońki	33797	183
podlaskie	moniecki	Trzcianne	2278	73
podlaskie	sejneński	Giby	1570	68
podlaskie	sejneński	Krasnopol	3853	113
podlaskie	sejneński	Puńsk	4375	85
podlaskie	sejneński	Sejny	8959	201
podlaskie	siemiatycki	Dziadkowice	4757	48
podlaskie	siemiatycki	Grodzisk	1634	54

podlaskie	siemiatycki	Milejczyce	27	1
podlaskie	siemiatycki	Drohiczyn	5559	76
podlaskie	siemiatycki	Mielnik	108	6
podlaskie	siemiatycki	Nurzec-Stacja	12521	21
podlaskie	siemiatycki	Perlejewo	443	21
podlaskie	siemiatycki	Siemiatycze	1831	50
podlaskie	sokólski	Korycin	2389	52
podlaskie	sokólski	Suchowola	2711	146
podlaskie	suwalski	Raczki	7626	145
podlaskie	suwalski	Rutka-Tartak	2384	101
podlaskie	suwalski	Suwałki	12982	102
podlaskie	suwalski	Szypliszki	5724	106
podlaskie	Suwałki	miasto Suwałki	449	9
podlaskie	wysokomazowiecki	Ciechanowiec	2948	47
podlaskie	wysokomazowiecki	Klukowo	1267	6
podlaskie	wysokomazowiecki	Kobylin-Borzymy	2903	23
podlaskie	wysokomazowiecki	Kulesze Kościelne	2590	13
podlaskie	wysokomazowiecki	Nowe Piekuty	1604	11
podlaskie	wysokomazowiecki	Sokoły	6312	28
podlaskie	wysokomazowiecki	Szepietowo	7224	26
podlaskie	wysokomazowiecki	Wysokie Mazowieckie, miasto Wysokie Mazowieckie	7582	71
podlaskie	zambrowski	Rutki	3233	41

* dane dotyczą całej gminy

Mapa 1 – Mapa Rzeczypospolitej Polskiej z zaznaczonymi obszarami (kolor granatowy – obszar zagrożenia, kolor czerwony – obszar objęty ograniczeniami, kolor żółty – obszar ochronny, kolor zielony – powiaty lub części powiatów położone poza ww. obszarami).

Obszar województwa podlaskiego charakteryzuje się stosunkowo niskim pogłowiem świń – głównie są to małe gospodarstwa przyzagrodowe. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej największe pogłowia świń jest notowane w województwie wielkopolskim, mazowieckim, kujawsko-pomorskim i łódzkim. Szczegółowe dane dotyczące liczby stad oraz pogłowia świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw w poszczególnych województwach, zostały podane w ust. 4.4.2.

3.2.2. Kontrola stanu zdrowia świń i pobieranie próbek na obszarach wyznaczonych zgodnie z ust. 3.2.1

Obszar zagrożenia oraz obszar objęty ograniczeniami

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia wprowadza się środki zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3

i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej (Dz. U. poz. 344, z późn. zm.), do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń (rano i wieczorem) i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej, albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 oraz zakazy określone w § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 711).

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny (Dz. U. z 2015 r. poz. 392, z późn. zm.), w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że były one utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

1) świnie te zostaną poddane badaniu przedubojowemu przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz. Urz. UE L 139 z 30.04.2004, str. 206, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 45, str. 75), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 854/2004”;

2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

W przypadku uboju świń w celu produkcji mięsa na użytek własny próbki do badań laboratoryjnych w kierunku ASF są pobierane przez urzędowego lekarza weterynarii przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń lub badania poubojowego mięsa z tych świń, w przypadku gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:

- 1) III załącznika do decyzji 2014/709/UE;
- 2) II załącznika do decyzji nr 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń.

W trakcie badania przed- lub poubojowego w rzeźni, urzędowy lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzane badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji Komisji Europejskiej 2003/422/WE z dnia 26 maja 2003 r. zatwierdzającej podręcznik diagnostyczny dotyczący afrykańskiego pomoru świń (Dz. Urz. UE L 143 z 11.06.2003, str. 35; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 39, str. 59), zwanej dalej „decyzją 2003/422/WE”.

W gospodarstwach utrzymujących świnie powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu (nie krótszych niż 4 miesiące), kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała, zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE, oraz kontrolę przestrzegania:

- 1) zakazów i nakazów, o których mowa w § 1 i 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 tego rozporządzenia, z tym, że w przypadku:

- a) stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, 3–6, § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała,
  - b) przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, niezgodnie z § 4 ust. 2 pkt 2 lit. b rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, poza te obszary, świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 4 ust. 2 pkt 1 tego rozporządzenia;
- 2) wymagań dotyczących bioasekuracji, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018 (Dz. U. poz. 517, z późn. zm.) – na obszarze określonym w § 1 tego rozporządzenia.

W przypadku niespełniania przez gospodarstwo wymagań, o których mowa w ust. 6 załącznika do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 3 kwietnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia „Programu bioasekuracji mającego na celu zapobieganie szerzeniu się afrykańskiego pomoru świń” na lata 2015–2018, powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję, o której mowa w ust. 8 załącznika do tego rozporządzenia.

Na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:

- a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
  - b) które wykazują nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
  - c) mających:
    - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
    - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, gdy ubój świń jest dokonywany w gospodarstwie położonym na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej wymienionym w części:
- a) III załącznika do decyzji 2014/709/UE,
  - b) II załącznika do decyzji 2014/709/UE – jeżeli istnieje podejrzenie wystąpienia afrykańskiego pomoru świń.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego dzika znalezionego martwego, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, a także z każdego dzika odstrzelonego na obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze zagrożenia, dostarczonego do położonego na tych obszarach punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych dopuszcza się pobieranie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, zgodnie z ust. 3.7.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej, Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu znalezienia zwłok dzików. Na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia myśliwi przekazują na piśmie właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii informację o terminach planowanych polowań lub liczbie polowań w określonym przedziale czasowym.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 316 zł brutto za dzika odstrzelonego w ramach polowania, dostarczonego do punktu lub zakładu, o którym mowa powyżej. Powyższa kwota obejmuje w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) polowania i bioasekuracji myśliwego podczas polowania;
- 2) pobrania próbek, transportu odstrzelonych dzików oraz dojazdu myśliwego;
- 3) przetrzymywania dzików w kontenerach chłodniczych;
- 4) unieszkodliwienia tusz dzików, które nie zostaną zagospodarowane przez myśliwych, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1069/2009”.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w odniesieniu do których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy i inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze objętym ograniczeniami są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia, bez patrochów, w odniesieniu do których uzyskano ujemne wyniki badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

W przypadku wysyłania poza obszar zagrożenia produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego otrzymanych ze świń pochodzących z obszarów wymienionych w części III i IV załącznika do decyzji 2014/709/UE stosuje się § 10 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

Obszar ochronny

Na obszarze ochronnym wprowadza się środki zwalczania ASF zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, a także monitorowanie zdrowia świń i dzików. W ramach programu posiadacze świń są obowiązani, uwzględniając § 6 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z

dnia 15 lutego 2010 r. w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymywaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, do codziennego kontrolowania stanu zdrowia świń – rano i wieczorem – i niezwłocznego zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej albo najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej albo wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, o każdym przypadku podejrzenia wystąpienia ASF, zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2014 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W związku z wystąpieniem ASF, na obszarze ochronnym obowiązują nakazy określone w § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń i zakazy z § 2 ust. 1 tego rozporządzenia.

Zgodnie z § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny, w przypadku wprowadzenia ograniczeń wynikających z ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, dopuszcza się ubój w gospodarstwie objętym ograniczeniem, jeżeli ograniczenie to zostało wprowadzone w związku z wystąpieniem ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, graniczących z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pod warunkiem że były one utrzymywane w tym gospodarstwie co najmniej przez 30 dni przed ubojem, a ponadto gdy:

- 1) świnie te zostaną poddane badaniu przedubojowemu świń przeprowadzonemu w sposób określony w części A rozdziału IV sekcji IV załącznika I do rozporządzenia nr 854/2004;
- 2) mięso pozyskane w wyniku uboju tych świń zostanie poddane badaniu poubojowemu.

Próbki do badania laboratoryjnego w kierunku ASF pobiera się przy przeprowadzaniu badania przedubojowego świń albo badania poubojowego mięsa z tych świń – w przypadku gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

W trakcie badania przedubojowego lub poubojowego w rzeźni, lekarz weterynarii zwraca uwagę na charakterystyczne dla ASF zmiany, a w przypadku podejrzenia wystąpienia ASF pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Poza działaniami opisanymi powyżej, w każdym przypadku zawiadomienia organu Inspekcji Weterynaryjnej przez posiadacza świń o padłej świni lub o podejrzeniu wystąpienia ASF jest przeprowadzone badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne świń znajdujących się w stadzie, a w razie konieczności są pobierane próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF.

Na obszarze ochronnym powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza w gospodarstwach utrzymujących świnie, dwa razy w roku, w możliwie równych odstępach czasu, nie krótszych niż 4 miesiące, kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa w § 1 i 2, oraz obowiązku, o którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała. Badanie kliniczne świń jest przeprowadzane zgodnie z rozdziałem 4 lit. A załącznika do decyzji 2003/422/WE. W przypadku stwierdzenia niewykonania nakazów i zakazów, o których mowa w § 1 ust. 1 pkt 1, 3–6 i § 2 ust. 1, oraz niespełnienia obowiązku, którym mowa w § 18 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza dodatkową kontrolę przestrzegania zakazów i nakazów, o których mowa powyżej, kontrolę stanu zdrowia świń wraz z wywiadem lekarsko-weterynaryjnym oraz badanie kliniczne świń z pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała.

W przypadku przemieszczania świń z gospodarstw położonych na obszarze ochronnym, niespełniających wymagań zawartych w § 8 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa trzeciego, świnie zostają poddane badaniu, o którym mowa w § 8 ust. 2 pkt 3 tego rozporządzenia.

Z obszaru każdego powiatu lub jego części położonych na obszarze ochronnym urzędowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF:

- 1) o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, a w szczególności od świń:
  - a) padłych, u których nie można wykluczyć zakażenia wirusem ASF,
  - b) wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których niemożliwe jest postawienie diagnozy,
  - c) mających:
    - objawy chorobowe wraz z gorączką lub
    - gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń, o których mowa w § 2a rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wymagań weterynaryjnych przy produkcji mięsa przeznaczonego na użytek własny – w przypadku gdy istnieje podejrzenie wystąpienia ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, o których mowa w § 18 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, z każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, na obszarze ochronnym oraz każdego dzika odstrzelonego dostarczonego do położonego na tym obszarze punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

W przypadku odstrzelonych dzików niewykazujących żadnych objawów chorobowych, dopuszcza się pobieranie próbek do badań w kierunku wykrycia wirusa ASF przez myśliwych, którzy zostali przeszkoleni przy wykorzystaniu dostarczonych przez powiatowego lekarza weterynarii myśliwym oraz kołom łowieckim wytycznych i ulotek, zgodnie z ust. 3.7.

Każda tusza odstrzelonego dzika powinna być oznakowana znakiem zawierającym numer kolejny tuszy, numer koła łowieckiego, miejscowość i datę pozyskania tuszy.

Myśliwi, pracownicy Służby Leśnej, Straży Granicznej oraz osoby mające kontakt z martwymi dzikami mają obowiązek zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej faktu

znalezienia zwłok dzików. Na obszarze ochronnym myśliwi informują na piśmie właściwego powiatowego lekarza weterynarii o terminach planowanych polowań.

Każdy odstrzelony dzik na obszarze ochronnym jest niezwłocznie dostarczany do położonego na tym samym obszarze:

- 1) punktu skupu dziczyzny lub zakładu obróbki dziczyzny lub
- 2) innego zakładu nadzorowanego przez organ Inspekcji Weterynaryjnej, w którym mogą być przechowywane tusze lub skóry dzików.

Powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 37 zł brutto za odstrzelonego podczas polowania, dostarczonego do punktu lub zakładu, o którym mowa powyżej. Powyższa kwota obejmuje zryczałtowany koszt przechowywania tuszy odstrzelonego dzika w kontenerze chłodniczym.

W punktach i zakładach, o których mowa powyżej, tusze, części ciała i skóry dzików przechowuje się w sposób zapobiegający bezpośredniemu kontaktowi nieprzebadanych tusz, części ciała i skór dzików z surowcami i innymi przedmiotami, które mogą spowodować rozprzestrzenianie się wirusa ASF.

Powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza oględziny tuszy, zwracając uwagę na zmiany chorobowe, które mogą wskazywać na zakażenie wirusem ASF.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1069/2009:

- 1) wszystkie znalezione zwłoki dzików,
- 2) wszystkie tusze wraz ze wszystkimi częściami ciała odstrzelonych dzików, w tym sierść i skóra, w przypadku których uzyskano dodatni wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF,
- 3) narogi i patrochy i inne części ciała odstrzelonego chorego dzika

– na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 1 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 12 rozporządzenia nr 1069/2009 lub zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

Patrochy odstrzelonego dzika na obszarze ochronnym są kwalifikowane jako materiał kategorii 2 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 13 rozporządzenia nr 1069/2009.

Tusze odstrzelonych dzików na obszarze ochronnym, bez patrochów, w przypadku gdy uzyskano ujemny wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, a które nie są przeznaczone do spożycia przez ludzi, są kwalifikowane jako materiał kategorii 3 oraz podlegają usunięciu i przetworzeniu zgodnie z art. 14 rozporządzenia nr 1069/2009.

Obszar obejmujący terytorium Rzeczypospolitej Polskiej znajdujący się poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem objętym ograniczeniami, obszarem zagrożenia oraz obszarem ochronnym próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF są pobierane przez powiatowego lekarza weterynarii, po otrzymaniu zawiadomienia zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w następujący sposób:

- 1) od świń – w przypadku gdy padnięcia w stadzie wynoszą:
  - a) u prosiąt – powyżej 20%,
  - b) u warchlaków – powyżej 10%,
  - c) u tuczników – powyżej 5%.
- z tym, że przed pobraniem takich próbek powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń wraz pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od świń mających objawy chorobowe i gorączkę lub padłych albo mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;
- 2) od świń wykazujących nietypowe objawy kliniczne, na podstawie których jest niemożliwe postawienie diagnozy lub objawy wskazujące na zakażenie wirusem ASF.

Przed pobraniem próbek do badań laboratoryjnych mających na celu wykrycie ASF powiatowy lekarz weterynarii przeprowadza kontrolę stanu zdrowia świń w stadzie, w tym badanie kliniczne świń wraz pomiarem wewnętrznej ciepłoty ciała lub badanie sekcyjne padłych świń, i pobiera próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od świń mających objawy chorobowe i gorączkę lub padłych albo mających gorączkę i objawy zespołu krwotocznego;

- 3) z każdego znalezionej martwego dzika, w tym ze zwłok dzików ulegających autolizie oraz dzików zabitych w wypadkach komunikacyjnych, i z każdego odstrzelonego chorego dzika.

3.2.3. Rodzaj próbek pobieranych do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF oraz wykonywanie badań laboratoryjnych

Rodzaj pobieranych próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń oraz znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików, a także od dzików odłowionych, jest określony w rozdziale V lit. B załącznika do decyzji 2003/422/WE.

Od żywych świń i odstrzelonych dzików do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się próbki krwi, a od padłych lub poddanych ubojowi świń i znalezionych martwych dzików – migdałki, węzły chłonne (żołądkowe, wątrobowe, podżuchwowe, zagardłowe), śledzionę, nerki, tkankę płucną i jeżeli to możliwe – krew. W przypadku zwłok dzików ulegających autolizie do badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF pobiera się kość długą lub mostek.

Próbki pobrane od żywych, padłych lub poddanych ubojowi świń bada się metodą qRT – PCR, a gdy wynik badania laboratoryjnego w kierunku wykrycia ASF, przeprowadzonego metodą qRT – PCR jest dodatni przeprowadza się również badanie metodą ELISA. Na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, w przypadku gdy podejrzewa się, że w stadzie jest świnia chronicznie zakażona wirusem ASF, próbki bada się metodą ELISA.

Na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami próbki pobrane od znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz, jeżeli możliwe jest pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, metodą ELISA.

Na obszarze ochronnym próbki pobrane od znalezionych martwych lub odstrzelonych dzików bada się metodą qRT – PCR oraz, jeżeli jest możliwe pobranie odpowiednich próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF, metodą ELISA.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej położonym poza obszarem zagrożenia, obszarem objętym ograniczeniami oraz obszarem ochronnym znalezione martwe oraz odstrzelone chore dziki bada się metodą qRT – PCR.

Próbki pobrane od dzików odłowionych bada się metodą qRT – PCR oraz metodą ELISA.

W przypadku podejrzenia uzyskania fałszywie dodatniego lub uzyskania wątpliwego wyniku badania metodą ELISA, przeprowadza się badanie serologiczne potwierdzające metodą IB lub IPT.

Wszystkie badania laboratoryjne w kierunku wykrycia ASF przeprowadzane w ramach programu są wykonywane w laboratoriach wyznaczonych przez Głównego Lekarza Weterynarii, zgodnie z art. 25 ust. 3 i 5 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1077).

3.2.4. Inne działania podejmowane na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym

Po stwierdzeniu ASF u dzika powiatowy lekarz weterynarii zarządza środki zwalczania ASF, zgodnie z przepisami o zwalczaniu afrykańskiego pomoru świń wydanymi na podstawie art. 47 ust. 1, art. 48a ust. 3 i art. 61 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto powiatowy lekarz weterynarii w gospodarstwach, położonych w wyznaczonym obszarze o promieniu 10 km wokół stwierdzonego przypadku ASF u dzika, może:

- 1) przeprowadzić badanie kliniczne świń;
- 2) dokonać indywidualnego oznakowania świń;

- 3) pobrać od świń próbki do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF;
- 4) nakazać ubój lub zabicie świń, na podstawie art. 44 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, jeżeli wymaga tego sytuacja epizootyczna.

3.3. Wzmocnienie środków bioasekuracji na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą

Na drogowych przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą podejmuje się następujące środki bioasekuracji:

- 1) wyłożenie mat dezynfekcyjnych, a także stałe utrzymywanie wyłożonych mat w stanie zapewniającym skuteczne działanie środka dezynfekcyjnego;
- 2) oczyszczanie i dezynfekcję środków transportu przeznaczonych do przewozu zwierząt wjeżdżających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji 2013/426/UE z dnia 5 sierpnia 2013 r. w sprawie środków mających na celu zapobieżenie wprowadzaniu do Unii wirusa afrykańskiego pomoru świń z niektórych państw trzecich lub części terytorium państw trzecich, w których potwierdzono obecność ASF, oraz uchylającą decyzję 2011/78/UE (Dz. Urz. UE L 211 z 07.08.2013, str. 5, z późn. zm.).

3.4. Zakup kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików

W ramach programu zostanie zakupione 31 kontenerów chłodniczych do przetrzymywania tusz dzików.

3.5. Sfinansowanie budowy 3 odłowni żywołownych do odłowu dzików oraz sfinansowanie funkcjonowania 5 odłowni żywołownych do odłowu dzików, które następnie będą podlegały uśmierceniu

W ramach programu w 2016 r. zostanie sfinansowana budowa 3 odłowni żywołownych, w celu:

- 1) odławiania, a następnie uśmiercania watah (stad) dzików; uśmiercone dziki będą poddawane badaniom laboratoryjnym w kierunku ASF, zgodnie z ust. 3.2.3;

- 2) sprawdzania wielkości migracji dzików z terytorium Białorusi i ich ewentualnego zarażenia wirusem ASF;
- 3) oceny szerzenia się wirusa ASF w obrębie watah dzików.

Odławianie dzików będzie prowadzone za pomocą 5 odłowni, zgodnie z zezwoleniem ministra właściwego do spraw środowiska, o którym mowa w art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r. poz. 2168).

3.6. Zakup środków dezynfekcyjnych dla myśliwych i pracowników Lasów Państwowych, do przeprowadzania dezynfekcji miejsca, w którym został znaleziony przez myśliwego dzik odstrzelony podczas polowania oraz w ramach odstrzału sanitarnego dzików, lub miejsca, w którym dokonano patroszenia dzika

W ramach programu zostanie zakupiony środek dezynfekcyjny dla myśliwych oraz pracowników Lasów Państwowych do dezynfekcji miejsc, w których został znaleziony przez myśliwego odstrzelony dzik podczas polowania oraz w ramach odstrzału sanitarnego dzików, miejsc patroszenia dzików, sprzętu i urządzeń służących do obróbki i transportu tusz odstrzelonych dzików.

3.7. Przeprowadzenie przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego oraz pasz, rolników, myśliwych, władz samorządowych oraz społeczeństwa

W ramach realizacji programu będą publikowane ulotki:

- 1) dla rolników i podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz, zawierające następujące informacje o:
  - a) ASF i jego objawach,
  - b) sposobie rozprzestrzeniania się ASF,
  - c) postępowaniu posiadacza zwierząt w związku z podejrzeniem wystąpienia lub wystąpieniem ASF,

- d) przysługujących odszkodowaniach za świnie poddane ubojowi lub zabite lub padłe w wyniku zastosowania zabiegów nakazanych przez organy Inspekcji Weterynaryjnej,
  - e) zasadach bioasekuracji,
  - f) zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi,
  - g) unieszkodliwianiu zwłok świń oraz zasadach przeprowadzania oczyszczania i odkażania w gospodarstwach;
- 2) dla myśliwych – zawierające informacje o:
- a) ASF i jego objawach,
  - b) sposobie postępowania myśliwego z tuzą dzika po polowaniu lub odstrzale sanitarnym, w tym o sposobie pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku wykrycia ASF od dzików odstrzelonych niewykazujących żadnych objawów chorobowych,
  - c) zabezpieczeniu środków transportu do transportu odstrzelonych dzików w sposób minimalizujący ryzyko rozprzestrzenienia się wirusa ASF.

Dystrybucja ulotek odbywa się za pośrednictwem organów Inspekcji Weterynaryjnej. Ulotki dystrybuje się na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, podczas wykonywanych kontroli podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz posiadaczy świń (w ramach m.in. wizyt w stadach, w których są utrzymywane świnie). Dodatkowo, ulotki dystrybuje się wśród myśliwych, kół łowieckich, sołtysów, wójtów, burmistrzów lub prezydentów miast. Informacje o istniejącym zagrożeniu są przekazywane również przez media w postaci m.in.: audycji informacyjnych, w których przekazuje się informacje na temat ASF oraz ewentualnych dróg rozprzestrzeniania ASF, a także informacje o postępowaniu w przypadku podejrzenia wystąpienia lub wystąpienia ASF, bioasekuracji w gospodarstwie, zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi, o właściwym zagospodarowaniu zwłok świń oraz postępowaniu z tuzami odstrzelonych dzików i o zasadach polowań oraz odstrzału sanitarnego.

3.8. Przeprowadzenie przez organy Inspekcji Weterynaryjnej szkoleń dla podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz oraz dla rolników i myśliwych

W ramach programu Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza grupowe szkolenia dla rolników i myśliwych oraz podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną związaną z produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego i pasz. Celem szkoleń będzie przekazanie wiedzy o ASF. Tematyka szkoleń będzie obejmować m.in.: objawy ASF, zgłaszanie podejrzeń wystąpienia ASF, postępowanie po zgłoszeniu podejrzenia wystąpienia ASF, zasady wypłacania odszkodowań, zasady bioasekuracji w gospodarstwie oraz zasady postępowania myśliwego biorącego udział w polowaniu, mające na celu zapobieżenie rozprzestrzenianiu się wirusa ASF, informację o zakazie karmienia świń odpadami gastronomicznymi oraz o właściwym zagospodarowaniu zwłok.

3.9. Odstrzał sanitarny na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików

Zgodnie z § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików, powiatowy lekarz weterynarii zapewnia wykonanie odstrzału sanitarnego dzików przez dzierżawcę lub zarządcę obwodu łowieckiego na podstawie umowy. Stawki wypłacane za odstrzelonego dzika w ramach umowy są następujące:

- 1) 316 zł brutto za odstrzelonego dzika – na obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze zagrożenia;
- 2) 238 zł brutto za odstrzelonego dzika – na obszarze ochronnym;
- 3) 200 zł brutto za odstrzelonego dzika – na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików innym niż obszar zagrożenia, obszar objęty ograniczeniami oraz obszar ochronny.

Kwoty określone w pkt 1–3 stanowią zryczałtowane stawki za dokonanie odstrzału sanitarnego, które obejmują w szczególności zryczałtowane koszty:

- 1) organizacji odstrzału i bioasekuracji myśliwego podczas dokonywania odstrzału sanitarnego;
- 2) pobrania próbek, transportu odstrzelonych dzików oraz dojazdu myśliwego – na obszar zagrożenia, obszar objęty ograniczeniami oraz obszar ochronny;
- 3) przetrzymywania dzików w kontenerach chłodniczych – w przypadku obszaru zagrożenia, obszaru objętego ograniczeniami oraz obszaru ochronnego;
- 4) unieszkodliwienia tusz dzików, w tym transportu do przedsiębiorstwa lub zakładu w rozumieniu art. 24 rozporządzeniem nr 1069/2009.

3.10. Polowanie na dorosłe samice dzika oraz odstrzał sanitarny dorosłych samic dzika

W celu zapewnienia ograniczenia możliwości rozprzestrzeniania się ASF, na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików, w przypadku upolowania lub dokonania odstrzału dorosłej samicy dzika, o wadze tuszy po usunięciu patrochów wynoszącej co najmniej 30 kg, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 84 zł brutto za upolowaną lub odstrzeloną sztukę. Powyższa kwota jest wypłacana na podstawie umowy i jest doliczana do kwoty wypłacanej zgodnie z:

- 1) ust. 3.2.2 – w odniesieniu do obszaru objętego ograniczeniami i obszaru zagrożenia;
- 2) ust. 3.9.

3.11. Poszukiwanie i bezpieczne usuwanie zwłok padłych dzików

Na obszarze określonym w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2016 r. w sprawie zarządzenia odstrzału sanitarnego dzików myśliwi oraz pracownicy Służby Leśnej mogą przeprowadzać poszukiwanie padłych dzików. W przypadku zgłoszenia organom Inspekcji Weterynaryjnej znalezienia zwłok dzika innych niż dzik zabity w wypadku komunikacyjnym, z których jest możliwe pobranie próbek do badań laboratoryjnych, powiatowy lekarz weterynarii wypłaca dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego kwotę 100 zł brutto za dzika. Osoba dokonująca zgłoszenia osobiście wskazuje miejsce, gdzie znajdują się zwłoki dzika, lub przekazuje informacje umożliwiające odnalezienie zwłok.

Zwłoki dzików padłych podlegają zagospodarowaniu zgodnie z odstępstwem przewidzianym w art. 19 rozporządzenia nr 1069/2009.

4. Środki przewidziane programem

4.1. Podsumowanie środków przewidzianych programem

Działania podejmowane w związku z realizacją programu:

2016 rok

kontrola, nadzór

badania

inne (np. środki bioasekuracji, kampania informacyjna, szkolenia, ubój lub zabicie świń, odstrzał sanitarny, polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika)

4.2. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację realizowanego programu

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu monitorowania zakażeń wirusem wywołującym afrykański pomór świń i mającego na celu poszerzenie wiedzy na temat tej choroby oraz jej zwalczanie. W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami dotyczącymi zwalczania chorób zakaźnych zwierząt obowiązującymi w Unii Europejskiej.

4.3. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których program będzie realizowany

Program wprowadza się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Program jest realizowany na obszarze 16 województw obejmujących 314 powiatów oraz 66 miast na prawach powiatów.

Mapa 2. Podział administracyjny Rzeczypospolitej Polskiej

4.4. Opis środków przewidzianych w programie

4.4.1. Powiadomienie o podejrzeniu wystąpienia ASF

Zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt, posiadacz zwierząt jest obowiązany do niezwłocznego zgłoszenia podejrzenia wystąpienia ASF. Obowiązek ten realizują również osoby mające kontakt ze zwierzętami, w szczególności przy wykonywaniu obowiązków służbowych lub zawodowych, z tym że lekarz weterynarii wezwany do zwierzęcia, w przypadku podejrzenia wystąpienia choroby zakaźnej zwierząt podlegającej obowiązkowi zwalczania, informuje posiadacza zwierzęcia o obowiązkach określonych w art. 42 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt i nadzoruje ich wykonanie do czasu przybycia powiatowego lekarza weterynarii lub osoby przez niego upoważnionej. Zgłoszenia należy dokonać do powiatowego lekarza weterynarii bezpośrednio albo za pośrednictwem najbliższego podmiotu świadczącego usługi z zakresu medycyny weterynaryjnej lub wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Dodatkowo posiadacz świni informuje urzędowego lekarza weterynarii o każdym przypadku padnięcia świni w gospodarstwie na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze

ochronnym, zgodnie z § 18 ust. 2 rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

4.4.2. Zwierzęta i populacja zwierząt objęte programem

Tabela 2. Liczba stad oraz pogłowie świń, z podziałem uwzględniającym wielkość gospodarstw (źródło: Agencja Rolnictwa i Modernizacji Rolnictwa, stan na dzień 31 grudnia 2015 r.)

Województwo	Liczba świń						Liczba siedzib stad					
	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000	1-10	11-25	26-100	101-500	501-1000	pow. 1000
dolnośląskie	7 558	13 854	25 404	22 916	14 832	110 334	1 624	847	553	111	22	23
kujawsko-pomorskie	30 379	87 602	301 447	414 428	151 697	355 507	6 118	5 106	6 023	2 079	220	133
lubelskie	46 705	62 484	89 757	145 785	92 878	294 119	10 455	3 872	1 962	661	134	126
lubuskie	3 419	7 298	16 979	20 221	11 783	196 923	686	446	353	104	16	44
łódzkie	32 619	77 914	171 352	277 623	167 879	504 760	6 674	4 683	3 636	1 231	246	222
małopolskie	20 891	33 668	51 611	44 698	19 728	33 869	4 704	2 049	1 1161	220	27	7
mazowieckie	41 454	73 957	136 414	247 704	153 577	1 229 929	8 643	4 503	2 896	1 100	222	308
opolskie	6 742	21 712	93 670	146 029	46 521	185 071	1 320	1 275	1 803	757	69	57
podkarpackie	23 836	32 969	42 556	30 155	12 716	51 244	5 547	2 045	952	151	18	16
podlaskie	14 905	19 009	36 767	81 101	67 639	223 230	3 373	1 174	756	351	99	85
pomorskie	14 705	38 032	104 077	130 661	42 482	352 409	2 901	2 235	2 118	643	62	86
śląskie	9 736	23 297	57 634	59 781	11 583	139 629	2 021	1 403	1 218	307	18	22
świętokrzyskie	17 679	29 283	48 401	58 365	28 399	168 062	3 868	1 787	1 069	284	41	53
warmińsko-mazurskie	7 699	16 370	64 459	149 411	75 627	386 417	1 604	985	1 242	681	110	138
wielkopolskie	42 254	130 706	576 525	960 152	420 692	1 312 556	8 563	7 600	11 160	4 701	609	500
zachodniopomorskie	5 643	11 699	22 646	20 453	13 356	510 279	1 175	713	502	92	19	86
SUMA	326 224	679 854	1 839 699	2 809 483	1 331 389	6 027 338	69 276	40 723	37 404	13 473	1 932	1 906

Zgodnie z danymi Polskiego Związku Łowieckiego oraz Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, w roku łowieckim 2015/2016 liczba dzików na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wynosiła około 264 tys. sztuk.

Liczbę dzików w poszczególnych województwach przedstawia tabela 3.

Tabela 3. Liczba dzików w poszczególnych województwach (źródło: Polski Związek Łowiecki, Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, stan marzec 2015 r.)

Województwo	Pogłowie dzików w tysiącach sztuk
dolnośląskie	23,0
kujawsko-pomorskie	13,7
lubelskie	16,8
lubuskie	19,0
łódzkie	8,3
małopolskie	5,7
mazowieckie	19,7
opolskie	10,4
podkarpackie	11,8
podlaskie	10,4
pomorskie	19,1
śląskie	9,5
świętokrzyskie	5,5
warmińsko-mazurskie	27,1
wielkopolskie	27,8
zachodniopomorskie	36,3
W sumie	264,1

4.4.3. Identyfikacja i rejestracja zwierząt oraz gospodarstw

Podstawa prawna identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz gospodarstw:

- 1) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2015 r. poz. 1172, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2015 r. poz. 807, z późn. zm.);
- 3) rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie sposobu oznakowania bydła, owiec i kóz oraz świń, określenia wzorów znaków identyfikacyjnych oraz wymagań i warunków technicznych kolczyków dla zwierząt gospodarskich (Dz. U. poz. 1635, z późn. zm.).

Oznakowania świń na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje się przez założenie kolczyka na lewą małżowinę uszną zwierzęcia lub wytatuowanie w obu małżowinach usznych albo na grzbiecie zwierzęcia numeru siedziby stada nadanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, koszty związane z oznakowaniem świń ponosi ich posiadacz.

Indywidualnego oznakowania świń na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz obszarze ochronnym, dokonuje urzędowy lekarz weterynarii przez założenie kolczyka z kolejnym numerem zwierzęcia w stadzie. Koszty związane z indywidualnym oznakowaniem świni w stadzie są pokrywane z budżetu państwa.

4.4.4. Kwalifikacja zwierząt i stad

Została opisana w ust. 3.2.

4.4.5. Zasady przemieszczania zwierząt

W związku z wystąpieniem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej ASF u dzików zostało wydane rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków

podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń określające zasady dla przemieszczania żywych świń z i do obszarów wymienionych w części I ust. 4 (obszar ochronny), części II ust. 4 (obszar objęty ograniczeniami) oraz części III ust. 4 (obszar zagrożenia) załącznika do decyzji 2014/709/UE zarówno na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza to terytorium.

Na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami został wprowadzony obowiązek zaopatrywania świń przemieszczanych na tych obszarach oraz z tych obszarów poza te obszary do miejsca położonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w świadectwo zdrowia wystawione przez urzędowego lekarza weterynarii na podstawie badania klinicznego świń przeprowadzonego nie wcześniej niż 24 godziny przed przemieszczeniem tych świń, zawierające:

- 1) dane identyfikacyjne wystawiającego świadectwo;
- 2) numer świadectwa;
- 3) liczbę przemieszczanych świń;
- 4) numery identyfikacyjne świń;
- 5) miejsce pochodzenia świń;
- 6) miejsce przeznaczenia świń;
- 7) określenie środka transportu świń i jego numer rejestracyjny;
- 8) poświadczenie spełniania przez świnie wymagań zdrowotnych określonych w przepisach o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt;
- 9) datę wystawienia oraz pieczęć i podpis urzędowego lekarza weterynarii.

Zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej, nadzór nad przemieszczaniem zwierząt sprawuje powiatowy lekarz weterynarii.

4.4.6. Zastosowane badania i plany pobierania

Zostały opisane w ust. 3.2.

4.4.7. Zastosowanie szczepionki i plany szczepień

Nie dotyczy.

4.4.8. Informacje i ocena dotycząca środków bezpieczeństwa biologicznego (zarządzanie i infrastruktura)

Zostały opisane w ust. 3.2.2 oraz 3.3.

4.4.9. Środki podejmowane w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania laboratoryjnego w kierunku ASF

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. poz. 754), w przypadku stwierdzenia ASF w gospodarstwie powiatowy lekarz weterynarii wyznacza je jako ognisko ASF. Działania podejmowane po wyznaczeniu ogniska ASF zostały określone w § 4 oraz § 6–10 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń.

Działania podejmowane w przypadku wystąpienia ASF u dzika zostały określone w § 18 rozporządzenia Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie zwalczania afrykańskiego pomoru świń oraz w ust. 3.2.4.

4.4.10. System odszkodowań dla posiadaczy świń poddanych ubojowi lub zabitych

Odszkodowania wypłaca się zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4.11. Kontrola wdrażania programu i sprawozdawczość

Na podstawie art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu.

W przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji, zgodnie z przepisami art. 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 652/2014 z dnia 15 maja 2014 r. ustanawiającego przepisy w zakresie zarządzania wydatkami odnoszącymi się do łańcucha żywnościowego, zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt oraz dotyczące zdrowia roślin i materiału przeznaczanego do reprodukcji roślin, zmieniającego dyrektywy Rady 98/56/WE, 2000/29/WE i 2008/90/WE, rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 178/2002,

(WE) nr 882/2004 i (WE) nr 396/2005, dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 oraz uchylającego decyzje Rady 66/399/EWG, 76/894/EWG i 2009/470/WE (Dz. Urz. UE L 189 z 27.06.2014, str. 1).

5. Korzyści wynikające z realizacji programu

Przeprowadzenie działań objętych programem przyczyni się do ochrony terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jak również terytorium Unii Europejskiej, przed rozprzestrzenianiem się wirusa ASF. Odpowiednio wczesne wykrycie zakażenia wirusem ASF pozwoli na podjęcie adekwatnych działań zapobiegających jego rozprzestrzenianiu się, a tym samym ograniczenie strat ekonomicznych z tego tytułu.

6. Dane dotyczące rozwoju epidemiologicznego w ciągu ostatnich pięciu lat

6.1. Rozwój ASF

Łącznie w 2014 r. stwierdzono 30 przypadków ASF u dzików oraz 2 ogniska ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze dwóch powiatów – sokólskiego i białostockiego w województwie podlaskim.

Łącznie w 2015 r. stwierdzono 53 przypadki ASF u dzików oraz 1 ognisko ASF u świń – wszystkie zlokalizowane w pobliżu granicy z Białorusią na obszarze trzech powiatów – sokólskiego, białostockiego i hajnowskiego w województwie podlaskim.

6.1.2. Dane dotyczące zwierząt

Nie dotyczy.

6.2. Dane rozwarstwione dotyczące badań w ramach nadzoru i badań laboratoryjnych

Rok: 2014

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego

Rzeczpospolita Polska	świnie	badanie serologiczne	ELISA	1 633	4
Rzeczpospolita Polska	świnie	inne badanie	PCR	13 666	6
Rzeczpospolita Polska	dziki	badanie serologiczne	ELISA	6 370	31
Rzeczpospolita Polska	dziki	inne badanie	PCR	14 412	45
Razem				36 081	

Rok: 2013

Region	Gatunek zwierząt	Rodzaj badania	Opis badania	Liczba zbadanych próbek	Liczba próbek z dodatnim wynikiem badania laboratoryjnego
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	badanie serologiczne	ELISA	484	0
Rzeczpospolita Polska	świnie i dziki	inne badanie	PCR	12 737	0
Razem				13 221	

6.3. Dane dotyczące zakażenia

Nie dotyczy.

6.4. Dane dotyczące statusu pod koniec każdego roku

W 2015 r. na terytorium Polski stwierdzono 53 przypadki ASF u dzików oraz 1 ognisko ASF u świń.

6.5. Dane dotyczące programów szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

6.6. Dane dotyczące dzikiej zwierzyny

6.6.1. Oszacowanie liczebności populacji zwierząt wolno żyjących

Dane w ust. 4.4.2.

6.6.2. Nadzór nad chorobami i inne w odniesieniu do zwierząt wolno żyjących

Nie dotyczy.

6.6.3. Dane dotyczące szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

7. Założenia programu

7.1. Założenia w zakresie badań laboratoryjnych

Rok: 2016 Choroba: ASF Gatunek zwierząt: świnie

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	11 508
Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	142
Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia	Badanie serologiczne potwierdzające (IB / IPT)	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	3

Obszar ochronny	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	46
Obszar ochronny	ELISA	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	5
Obszar ochronny	Badanie serologiczne potwierdzające (IB / IPT)	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	1
Pozostała część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	PCR	świnie	krew, narządy	wykrycie ASF	1 251
RAZEM					12 956

Rok: 2016 Choroba: ASF Gatunek zwierząt: dziki

Region	Rodzaj badania	Populacja docelowa	Rodzaj próbki	Cel	Liczba planowanych badań laboratoryjnych
Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	4 412
Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	4 329
Obszar objęty ograniczeniami oraz obszar zagrożenia	Badanie serologiczne potwierdzające (IB / IPT)	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	87
Obszar ochronny	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	5 470
Obszar ochronny	ELISA	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	5 369
Obszar ochronny	Badanie serologiczne potwierdzające (IB / IPT)	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	106

Pozostała część terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	PCR	dziki	krew, narządy	wykrycie ASF	3 610
RAZEM					23 383

7.1.1. Założenia w zakresie badań diagnostycznych

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.1.2. Założenia w zakresie badania stad i zwierząt

Zostały opisane w ust. 3.2.

7.2. Założenia w zakresie kwalifikacji stad i zwierząt

Nie dotyczy.

7.3. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

7.3.1. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia

Nie dotyczy.

7.3.2. Założenia w zakresie szczepień lub leczenia dzikiej zwierzyny

Nie dotyczy.

8. Szczegółowa analiza kosztów realizacji programu
8.1. Koszty realizacji w 2016 r. programu wprowadzonego na obszarze zagrożenia oraz obszarze objętym ograniczeniami

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	11 416 świń	11,10	126 717,60	2,64	30 138,24	tak
	padle dziki	167 dzików	103,17	17 229,39	24,56	4 101,52	tak
	odstrzelone dziki, w tym dostarczanie odstrzelonych dzików do badań laboratoryjnych oraz unieszkodliwianie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych ¹⁾	3 745 dzików	276,49	1 035 455,05	65,83	246 533,35	tak
	dziki odłowione	500 dzików	74,40	37 200,00	17,71	8 855,00	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	15 828 badań	147,79	2 339 220,12	35,19	556 987,32	tak
	ELISA	4 379 badań	56,00	245 224,00	13,33	58 372,07	tak
	badanie serologiczne potwierdzające (IB lub IPT)	88 badań	122,76	10 802,88	29,23	2 572,24	nie

2. Badanie kliniczne stad świń oraz kontrola bioasekuracji	koszty pracy i dojazdu	5 490 wizyt	122,00	669 780,00	29,05	159 484,50	nie
3. Czyszczenie i dezynfekcja	środki dezynfekcyjne na przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą ²⁾	2 745 kg	234,06	642 494,70	55,73	152 978,85	tak
	środki dezynfekcyjne dla myśliwych i pracowników Lasów Państwowych	8 kg	234,06	1 872,48	55,73	445,84	tak
	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików	167 dzików	127,80	21 342,60	30,43	5 081,81	tak
4. Materiały eksploatacyjne i sprzęt specjalny	maty dezynfekcyjne na przejściach granicznych z Białorusią i Ukrainą ²⁾	1 200 sztuk	404,88	485 856,00	96,40	115 680,00	tak
	poszukiwanie padłych dzików ³⁾	25 dzików	81,30	2 032,50	19,36	484,00	tak
5. Inne koszty	polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika ⁴⁾	1 873 sztuki	68,29	127 907,17	16,26	30 454,98	tak
	wydruk ulotek informacyjnych	10 000 sztuk	0,27	2 700,00	0,06	600,00	tak
	przeprowadzone szkolenia grupowych	4 szkolenia	1 500,00	6 000,00	357,14	1 428,56	nie

	indywidualne oznakowanie – praca ⁵⁾	800 godzin	53,00	42 400,00	12,62	10 096,00	nie
	odszkodowanie za zabite świnie ³⁾	400 sztuk	484,00	193 600,00	115,24	46 096,00	tak
	odszkodowanie za świnie poddane ubojowi ⁵⁾	400 sztuk	350,00	140 000,00	83,33	33 332,00	tak
	kontener do przetrzymywania tusz dzików ⁶⁾	31 sztuk	26 000,00	806 000,00	6 190,48	191 904,88	nie
	wycena przez rzeczoznawców, o której mowa w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt ⁵⁾	320 godzin	34,33	10 985,60	8,17	2 614,40	nie
	zabicie świń oraz unieszkodliwienie świń zabitych (usługi, załadunek, transport) wraz z kosztami dojazdu w celu zabicia świń oraz koszty transportu świń do rzeźni w celu poddania ubojowi ⁵⁾	800 sztuk	160,61	128 488,00	38,24	30 592,00	tak
	odłowne żywołowne do odłowu dzików – zakup	3 sztuki	9 240,00	27 720,00	2 200,00	6 600,00	nie

	odłownie żywołowne do odłowu dzików – obsługa	5 odłowni	43 200,00	216 000,00	10 285,71	51 428,55	nie
	uśmiercanie odłowionych dzików	500 dzików	483,40	241 700,00	115,10	57 550,00	nie
	unieszkodliwianie tusz odłowionych dzików	500 dzików	454,00	227 000,00	108,10	54 050,00	nie
	RAZEM			7 805 728,09		1 858 462,11	
	w tym koszty kwalifikowane:			5 547 339,61		1 320 732,98	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,20 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 17 maja 2016 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które są dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

- 1) w tym 316 zł brutto (256,91 zł netto) za dostarczenie odstrzelonego dzika do badań, dotyczy zarówno dzików odstrzelonych w ramach planów łowieckich, jak i dzików z odstrzału sanitarnego, zgodnie z ust. 3.9;
- 2) szacunkowe koszty dotyczą wszystkich przejść granicznych objętych programem bez względu na położenie;
- 3) 100 zł brutto (81,30 zł netto) za padłego dzika zgłoszonego, zgodnie z ust. 3.11.
- 4) 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.10.
- 5) szacunkowe koszty dotyczą środków podejmowanych zgodnie z ust. 3.2.4 na obszarze zagrożenia, obszarze objętym ograniczeniami oraz na obszarze ochronnym;
- 6) szacunkowe koszty dotyczą zakupu wszystkich kontenerów chłodniczych niezależnie od ich późniejszej lokalizacji.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczony na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym finansowanie programów zwalczania tych chorób, badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r.

8.2. Koszty realizacji w 2016 r. programu związane ze zwalczaniem ognisk ASF

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	92 świnie	11,10	1 021,20	2,64	242,88	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	92 badania	147,79	13 596,68	35,19	3 237,48	tak
	ELISA	92 badania	56,00	5 152,00	13,33	1 226,36	tak
2. Perlustracja, badanie kliniczne stad w obszarze zapowietrzonym i obszarze zagrożonym	badanie serologiczne potwierdzające (IB lub IPT)	2 badania	122,76	245,52	29,23	58,46	nie
	koszty pracy	564 godzin	41,00	23 124,00	9,76	5 504,64	nie
3. Czyszczenie i dezynfekcja	koszty dojazdu	9 400 km	0,80	7 520,00	0,19	1 786,00	nie
	środki dezynfekcyjne	636 kg	234,06	148 862,16	55,73	35 444,28	tak
4. Materiały eksploatacyjne i sprzęt specjalny	dezynfekcja gospodarstw w obszarze zagrożonym i obszarze zapowietrzonym	188 usług	519,82	97 726,16	123,77	23 268,76	tak
	koszt zniszczenia ściółki	40 080 kg	1,05	42 084,00	0,25	10 020,00	tak
	maty dezynfekcyjne	16 sztuk	404,88	6 478,08	96,40	1 542,40	tak

5. Inne koszty	odszkodowanie za zabite świnie	700 sztuk	484,00	338 800,00	115,24	80 668,00	tak
	wycena przez rzeczoznawców, o której mowa w art. 49 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt	752 godzin	33,16	24 936,32	7,90	5 940,80	nie
	zabicie świń oraz umieszkodliwienie świń zabitych (usługi, załadunek, transport) wraz z kosztami dojazdu w celu zabicia świń	700 sztuk	298,95	209 265,00	71,18	49 826,00	tak
	RAZEM			918 811,12		218 766,06	
	w tym koszty kwalifikowane:			862 985,28		205 476,16	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,20 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 17 maja 2016 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które są dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r.

8.3. Koszty realizacji w 2016 r. programu wprowadzonego na obszarze ochronnym

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek							
	świnie	46 świń	11,10	510,60	2,64	121,44	tak
	padle dziki	202 dziki	103,17	20 840,34	24,56	4 961,12	tak
	odstrzelone dziki ¹⁾	5 268 dzików	91,85	483 865,80	21,87	115 211,16	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych							
	test PCR	5 516 badań	147,79	815 209,64	35,19	194 108,04	tak
	ELISA	5 374 badania	56,00	300 944,00	13,33	71 635,42	tak
	badanie serologiczne potwierdzające (IB lub IPT)	107 badanie	122,76	13 135,32	29,23	3 127,61	nie
2. Badanie kliniczne stad oraz kontrola bioasekuracji	praca i dojazd	17 475 wizyt	122,00	2 131 950,00	29,05	507 648,75	nie
3. Czyszczenie i dezynfekcja	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików	202 dziki	127,80	25 815,60	30,43	6 146,86	tak
4. Inne koszty	wydruk ulotek informacyjnych	20 000 sztuk	0,27	5 400,00	0,06	1 200,00	tak

przeprowadzenie szkoleń grupowych	7 szkoleń	1 500,00	10 500,00	357,14	2 499,98	nie
unieszkodliwienie tusz dzików, które nie mogą być zagospodarowane przez myśliwych	1 310 sztuk	454,00	594 740,00	108,10	141 611,00	tak
poszukiwanie padłych dzików ²⁾	25 dzików	81,30	2 032,50	19,36	484,00	tak
polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika ³⁾	2 634 sztuki	68,29	179 875,86	16,26	42 828,84	tak
RAZEM			4 584 819,66		1 091 584,22	
w tym koszty kwalifikowane:			2 429 234,34		578 307,88	

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,20 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 17 maja 2016 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Są to szacunkowe koszty realizacji programu, które są dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

¹⁾ w tym 37 zł brutto (30,08 zł netto) zwrotu kosztów funkcjonowania kontenerów do przetrzymywania tusz dzików, w przypadku odstrzelonych dzików w ramach planów łowieckich oraz 238 zł brutto (193,50 zł netto) za dzika z odstrzału sanitarnego, zgodnie z ust. 3.9;

²⁾ 100 zł brutto (81,30 zł netto) za padłego dzika zgłoszonego zgodnie z ust. 3.11.

³⁾ 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.10.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji

Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r.

8.4. Koszty realizacji w 2016 r. programu wprowadzonego na pozostałej części terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Przeznaczenie kosztów	Wyszczególnienie	Ilość jednostek	Koszt jednostkowy w zł	Kwota całkowita w zł	Koszt jednostkowy w euro	Kwota całkowita w euro	Wniosek o dofinansowanie z funduszy unijnych (tak/nie)
1. Badania							
1.1. Koszt pobierania próbek	świnie	1 251 świń	11,10	13 886,10	2,64	3 302,64	tak
	padle i chore odstrzelone dziki	3 610 dzików	103,17	372 443,70	24,56	88 661,60	tak
1.2. Koszt badań laboratoryjnych	test PCR	4 861 badań	147,79	718 407,19	35,19	171 058,59	tak
2. Czyszczenie i dezynfekcja	koszty bezpiecznego usuwania zwłok padłych dzików	300 dzików	127,80	38 340,00	30,43	9 129,00	tak
3. Inne koszty	wydruk ulotek informacyjnych	110 000 sztuk	0,27	29 700,00	0,06	6 600,00	tak

przeprowadzenie szkoleń grupowych	294 szkolenia	1 500,00	441 000,00	357,14	104 999,16	nie
poszukiwanie padłych dzików ¹⁾	300 dzików	81,30	24 390,00	19,36	5 808,00	tak
polowanie na dorosłe samice dzika i odstrzał selektywny dorosłych samic dzika ²⁾	12 828 sztuk	68,29	876 024,12	16,26	208 583,28	tak
odstrzał sanitarny dzików ³⁾	6 025 dzików	162,60	979 665,00	38,71	233 227,75	nie
RAZEM						
w tym koszty kwalifikowane:						
831 370,02						
493 143,11						

Analiza obejmuje szacunki kosztów ponoszonych w ramach programu. Wszystkie wartości są podane bez VAT. Koszt programu obliczono według kursu euro 4,20 zł, zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów z dnia 17 maja 2016 r. dotyczącymi stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw.

Są to szacunkowe koszty, które są dostosowywane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r., w ramach limitu wydatków budżetowej części 83 – rezerwy celowe oraz w części 85 – budżety wojewodów.

¹⁾ 100 zł brutto (81,30 zł netto) za padłego dzika zgłoszonego, zgodnie z ust. 3.11.

²⁾ 84 zł brutto (68,29 zł netto) za odstrzeloną dorosłą samicę dzika, zgodnie z ust. 3.10.

³⁾ 200 zł brutto (162,60 zł netto) za odstrzelonego dzika w ramach odstrzału sanitarnego, zgodnie z ust. 3.9.

Finansowanie programu odbywa się ze środków budżetowych określonych w części 83 – rezerwy celowe, działu 758 – różne rozliczenia, rozdziału 75818 – rezerwy ogólne i celowe poz. 12, przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej, a także w części 85 – budżety wojewodów działu 010 – rolnictwo i łowiectwo, rozdziału 01022 – zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt oraz badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt i produktach pochodzenia zwierzęcego w ustawie budżetowej na rok 2016 z dnia 25 lutego 2016 r.